

מסורת הש"ס

(א) (לעיל מד': וט"ז), (ב) מכות יד', כריתות ב', ג'; (ג) ויוקרא כו', ד' (דברים כה), (ד) ויוקרא יח., (ו) ס"א לוי,

תורה אור השלם

- עדות אשת אחיך לא תגלה עדות אחיך הוא; ויקרא יח טו
- ואיש אשר יקח את אשת אחיו גדה הוא עדות אחיו גלה ערירים יהיה; ויקרא כ כא
- ואל אשה בגדת טמאתה לא תקרב לגלות עדותה; ויקרא יח יט
- ואיש אשר ישב את דתו עדות דרו גלה חטאים ישאו ערירם יקרא כ כ
- ואיש בי ישב את אשה וקבת זרע וזוא אפוי זרואה את עדותה והיא תראה את עדותו חסד הוא וגברתו לעיני בני עמם עדות אחתו גלה עזרו ישא;

- ויקרא כ יז
- ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אפוי זרואה את עדותה והיא תראה את עדותו חסד הוא וגברתו לעיני בני עמם עדות אחתו גלה עזרו ישא;
- אשה וזה וזקלה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו בי קדש הוא לאלהיו; ויקרא כ ז

גליון הש"ס

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לשמוך וכו' בשאר חייבי לאוין גמז לא מייחייב בהעראה אלא בגמר ביאה: (ב) תוס' ד"ה דיש וכו' לאחר מיתת אשתו דממעט לה ר"ע: (ג) ד"ה כהני כן נזיך להטמא אחרת מנני: (ד) ד"ה דכנז כן נזיך להטמא דודתו דכנז רחמנא גמי ערירים למה לי אפי' למאן דמפרש כנ"ל:

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

אלמא אחות אשה בין מן האב בין מן האם.

שניה מאמה היא וטעמא דשניה לאו אשתו היא משום הכי מותר בשלישית הא אם הוו קידושי שניה קידושין הוה אסור בשלישית:
אחות אשה קרוצי עלמז חשיב לה שמחמת עלמז נאסרה עליו ולא

מחמת אביו ולאפוקי דודתו דקרובת

אביו היא: ה"ג הכא ס"ל ערוס אחיך היא: **בחיי ענלה**: אם גירשה: **מדרב הונא**. דכתיב^(א) אשת אחיו נדה היא כדלעיל (דף נד'): **ולאו הכא מכלל עשה עשה**. יבמה יבא עליה^(ב) אבל כרת ליכא: הכי גרסינן כפיז **קרא אחרינא ערוס אחיו גלה: אף אשם אח מן האם לאחר מיתם ענלה**. כלל בניס שריא. ואז"ת הא ילפינן

(לעיל דף יד פ'): אחות אחות מבני יעקב איכא לתימר אחיס מן האב מזה מן האם רשות: **ערוס אחיך היא**. ומהאי קרא מרבינן אשת אח מן האם: **אחותו דכנז זה כרת למה לי**. כיון דדרשת הערלה וקראי ימירי דכולהו כרת דלחזותו מאי מדרוש ציה הא כבר נכתב בכל העריות ונכרתו הנפשות העושות^(ג): **חייב על כל אדם ואדם**. ואי לא כתב אללא חד כרת אכולהו הוי אמינא היכא דעצניהו לכולהו כהעלם אחד לא ממיזב אללא חדא השתא הוי דבר שהיה בכלל ויאל מן הכלל ללמד על הכלל כולו דמה אחזותו מיוחדת שהיא ערוה ומייצין עליה בפני עממה אף כל שהיא ערוה מייצין עליה בפני עממה: לפרם נישנס ולא למלקוט.

דאי תתרו צו למלקות אינו לוקה דלאו שניתן לזהררת כרת הוא לפיכך אין לוקין עליו *דלא הוה ליה לעונשו כרת אלא"כ הזהיר עליה הלכך אזהרה לאו למלקות ניתנה: **מואל אשה**. לחלק על כל אשה ואשה שזפרשה זו דהוה ליה למכתב ולגדה לא תקרב: **ערירים**. היינו גמי כרת שזרעו

נכרת: **ערירים יהיו**. לשעת מיתתן משמע סופן לצא לידי עירי דאס יש לו צניס קוברין: **ערירים ימותו**. משמע דאס הן עכשיו ערירים כן ימותו ואפי' יולדו להם לאחר מעשה: **דאי כנז רחמנא ערירים יהיו הוי אמינא דהוו ליה עד חטאיה**. והכי משמע סופס להיות ערירים שימותו צניהם שיש להם עמה ויהיו ערירים אצל צשעת מיתתם לא ימותו ערירים דצניס דהוו ליה מחטאיה ואילך לא מיייתי: ואי **כנז רחמנא ערירים ימותו הוי אמינא מחטאיה ואילך**. דהכי משמע מחטאס ישאו ואילך ערירים ימותו אצל צניס דמעיקרא לא מיייתי כנז רחמנא ערירים יהיו סופן לצא לידי ערירים דמדכתיב ערירים יהיו מכלל דהשתא לאו ערירים ניהו: שפחה חייבי לאוין היא דכתיב זה לא יהיה קדש (דברים כג) וגלי זה רחמנא דלא מיייתי אשם עד שיגמור זה ביאלתו דכתיב שכבת זרע מכלל חייבי מלקות דלאו דאשם כגון ממזר ושפחה שאין חרופה בהעראה מייחייב: **שפחה חרופה**. שפחה כנענית המאורסת לעבד

עברי שמתור זה [כריתות יב]. כדכתיב (שמות כב) אם אדוניו יתן לו אשה: **לשמוך קרא**. דלא לגלי שכבת זרע בשפחה חרופה ואנא אמינא ^(ה) כשאר חייבי לאוין בגמר ביאה: **דכהונס מגלן**. דמשפחה לא גמרין אללא לאו השוה בכל דומיא דשפחה חרופה: **קיתס קיתס**. כתיב גבי חייבי כריתות (ויקרא ט) איש אשר יקח את אחותו וכתיב בחייבי לאוין דכהונה לא יקחו (שם כב): **דחייבי עשה**. כגון מזרי ואדומי עד דור שלישי מגלן דאסירא הערלה ידיהו צישראל וקאי צשעה כדכתיב דור שלישי יצא (דברים כג) ולא שני ולא הכא מכלל עשה עשה:

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

גה.

מאשת אח ילפינן. ואפילו למאי דפרישית לעיל דלחות אשה לא חשיב חומרא מה שצדו לרבות מ"מ ליכא למיפדך מה לאשת אח שכן צדו לרבות דהכא לא יליף אללא דשייך אחות מן האם בלחות אשה כמו בלשת אח: **דריש צה בנימ דלאחר מיתת בעצרה**. תימיה הכא מנרבינן קרא

לאסור לאחר מיתת וכן צפ' ד' מיתות (פסהדרין גה. נד). גבי אשת אב וכלתו ופ"ק דקדושין (דף יג. וסס) קצעי אשת איש מגלן דשריא אחר מיתת בעלה וי"ל דככל הני זריך קרא לאסור דלא ינלף מלשת איש דשריא לאחר מיתת כדיליף התם וקשה דבהאשה רצה (לקמן דף נז: וסס) קאמר גבי חמותו ולאחר ^(ט) מיתת דממעט לה רבי עקיבא מדכתיב ישרפו אותו ואמתן ואת שמהן כלומר ששמהין קיימות נהי דמעטיה קרא משפחה מאיסורא מי מעטייה משמע דאי לא קרא היתה צפרפה וי"ל דככולהו זריך קרא לאסור ולהמיר דלא ינלפו מהדדי: **בהוייתה רחמנא**. ומכל מקום אינטריך לעיל (דף פז: פ) למילף אחוה ^(ו) מבני יעקב דלא נימא דבעינן דמייחדי צאצא וצאיתא משום דכתיב יחדו: ^(ז) **דכתב רחמנא גבי דודתו צמה צי**. אפילו למאי דמפרש ^(ח) (זה) דאין עירי בכל חייבי כריתות אללא היכא דמפרש קרא דהדיא אחי שפיר כדפרישית צריש מכליתן (דף צ. ב. ד"ה אשת):

לישתוק קרא משפחה חרופה. ואז"ת השתא דחייבי

לאוין כהעראה אס כן לישמוך קרא בחייבי כריתות ומיזך ה"ר משה כהן דאי לאו קרא בחייבי כריתות הוה אמינא מדגלי רחמנא בשפחה מכלל דחייבי כריתות כהעראה אצל חייבי לאוין בגמר ביאה דילפינן משפחה חרופה אצל השתא דכתיב הערלה בחייבי כריתות יענינן דחייבי לאוין כהעראה ואז"כ אפילו אי לא כתיב הערלה בחייבי כריתות יענינן דחייבי לאוין כהעראה ומיזין לתרן כמיוזן אחר שמתלי:

משפחה חרופה א):

אחיא

לעלמא ושריא ליבם יש לה בנים ושריא לעלמא ליבם אי גמי אין לה בנים מצוה יש לה בנים רשות אי גמי אין לה בנים אין יש לה בנים לא ^(א) ולאו הבא מכלל עשה עשה כתב קרא אחרינא ^(ב) עדות אחיו גלה ואימא אשת אח מן האם כאשת אח מן האב מה אשת אח מן האב לאחר מיתת בעלה שריא אף אשת אח מן האם לאחר מיתת בעלה שריא אמר קרא ^(ג) יהיא יבהוייתה תהא אחותו דכתב בה כרת למה לי לכדרכי יוחנן דאמר ר' יוחנן שאם ^(ד) עשאן כולם כהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ולרבי יצחק דאמר כל חייבי כריתות בכלל היו ולמה יצתה כרת באחותו לדוננו בכרת ולא במלקות לחלק מגלן נפקא ליה ^(ה) מואל אשה בנדת טומאתה לחייב על כל אשה ואשה דודתו דכתב בה רחמנא ערירים יהיו ל"ל לכדרכה דרבה רמי כתיב ^(ו) ערירים יהיו וכתיב ^(ז) ערירים ימותו הא כיצד יש לו בנים קוברן אין לו בנים הולך עירי ואיצטריך למכתב ערירים יהיו ואיצטריך למכתב ערירים ימותו דאי כתב רחמנא ערירים יהיו ה"א עד חטאיה אבל מחטאיה ואילך לא כתב רחמנא ערירים ימותו ואי כתב רחמנא ערירים ימותו ה"א מחטאיה ואילך אבל מעיקרא לא צריכא: ^(ח) העראה דחייבי לאוין מגלן מודגלי רחמנא ^(ט) שכבת זרע גבי שפחה חרופה מכלל דחייבי לאוין בהעראה אדרבה מודגלי רחמנא העראה בחייבי כריתות מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה אמר רב אשי אם כן לשתוק קרא משפחה חרופה העראה ידחייבי לאוין דכהונה מגלן אחיא ^(א) קיחה ^(ב) קיחה ידחייבי עשה מגלן

אתיא

כשאר חייבי לאוין בגמר ביאה: **דכהונס מגלן**. דמשפחה לא גמרין אללא לאו השוה בכל דומיא דשפחה חרופה: **קיתס קיתס**. כתיב גבי חייבי כריתות (ויקרא ט) איש אשר יקח את אחותו וכתיב בחייבי לאוין דכהונה לא יקחו (שם כב): **דחייבי עשה**. כגון מזרי ואדומי עד דור שלישי מגלן דאסירא הערלה ידיהו צישראל וקאי צשעה כדכתיב דור שלישי יצא (דברים כג) ולא שני ולא הכא מכלל עשה עשה:

ביאה

עין משפט ונר מצוה

בא א מיי' פ"ב מהג' אסורי ביאה ה' ט סמג לאוין קח טוש"ע אה"ע סומן טו ספרי כו: **בב** ב שס ספרי כב: **בג** ג מיי' פ"א מהלכות יבוס ה"א טוש"ע שס ס' קנז ספרי א: **בד** ד ה ו מיי' פ"א מהלכות אסורי ביאה הלכה י:

תוספות ישנים

ותחמישים: מדרילי רחמנא שכבת זרע בשפחה חרופה מכלל דחייבי לאוין כהעראה. ואז"ת אדרבה נימא דיליף מינה דמה שפחה חרופה בגמר ביאה אף חייבי לאוין וכו' ואז"ל א"כ לשמוך קרא משפחה חרופה דהא עדיין לא מסקינן דלעמיין הן קושאף עד לקמן. וי"ל דהא מסקינן דלעמיין דאס ליחת דחייבי לאוין בגמר ביאה לשמוך משפחה חרופה דשפחה חרופה גמי חייבי לאוין היא דכתיב לא יהיה קדש אלל לקמן גבי חייבי כריתות לא הוה מסקינן דלעמיין לומר יתמוך קרא משפחה חרופה כיון דלא יענינן ליה רק מדיוקא מדגלי רחמנא בחייבי כריתות מכלל דחייבי לאוין בגמר ביאה. עוי"ל דאין להקשות הכא ינלף מיניה דהא ודאי מנייה צבי' למלף דהכי פירושא מדגלי רחמנא בשפחה חרופה ש"ז גבי חיוב האשם מכלל דחיוב הלוא הוי קורס גמר ביאה ואז"כ חייבי לאוין הוו כהעראה: (א) ורפ"י זה קשה את שפרשמי דשמעינן מש"ז דכתיב גבי אשם דחיוב הלוא הוי משעת העראה ואז"כ אפילו אי לא כתיב הערלה בחייבי כריתות יענינן דחייבי לאוין כהעראה ומיזין לתרן כמיוזן אחר שמתלי:

מוסף רש"י

שאם עשאן כולם כהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת. לפי שכלל כל העריות בכרת אחת, הייתי אומר אם עשאן כולם כהעלם אחד אינו חייב אללא אחת, לכן יצאה כרת בלחזותו לחלק, דהוי דבר שהיה בכלל ויאל מן הכלל ללמד על עלמז שמתחייב עליה לעממה אם עשאה עם חרפותיה, ואל ללמד על עלמז יאל אללא ללמד על הכלל כולו יאל, מה לחזותו מיוחדת שהיא ערוה ומייצין עליה בפני עממה, אף כן שהיא לאוין כהעראה ומיזין לתרן כמיוזן אחר שמתלי:
תקרב (טש).